

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

Na „Dziennik Pomorski” wraz z dodatkami „Rolnik”, „Aniol Stróż”, „Ognisko Domowe” i „Dodatkim niedzielnym”. — W ekspedycji miesięcznie 2,20 zł — z odnośnieniem 2,30 zł — w agencjach po za Chojnicami 2,30 zł — z odnośnieniem 2,45 zł — przez pocztę 2,64 zł — w ekspedycji kwartalnie 6,60 zł., przez pocztę już z odnośnieniem 7,62 zł. — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskód w zakładzie, stryjków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 032

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.

Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski”. Skryt. pocz. 33

Chojnice, niedziela 10 października 1926r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 łamowej od wiersza petyt. lub jego miejsce 15 gr. na 3-iej stronie 6 łam. 25 gr. na 2-iej stronie 6 łam. 50 gr. Dla Wolnego Miasta to samo w guld. gdańskich. — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

W dniach 10. — 17. X. zbióрка na rzecz L. O. P. P.

Uroczystości eksportacyjne ś. p. ks. bisk. Rosentretera.

(tel. w.)
Wczoraj po południu odbyła się w Pelplinie eksportacja zwłok śp. ks. bisk. Rosentretera. Udział w eksportacji brało przeszło 200 księży, trumnę niosło 12 kleryków. Udział brał m. i. ks. bisk. Natoliowski, ks. bisk. przemyski Nowak, bisk. sufragana włocławski Owczarek, biskup nom. Litewski, ks. bisk. łódzki Krze-

mieniecki, ks. bisk. płocki Nowowiejski, ks. bisk. Okoniewski i bisk. sufr. Dr. Klunder z Pelplina, prałat Haller z Płty, w imieniu bisk. gdańskiego ks. Maczkowski i z Poznania ks. Hozakowski. Spiewy żałobne pod batutą dyrygenta ks. Wiśniewskiego wykonał klerycy.

Trzeźwy głos francuski.

Jouvenel, dawniejszy głównodowodzący armją francuską w Nadrenji oświadcza się w „Matinée” przeciw entencie niemiecko francuskiej, dopóki Niemcy nie zagwarantują bezpieczeństwa Polski i niezależność

Austrii. Niebezpieczeństwo dla Francji istnieje — tak wywodzi de Jouvenel — nie nad Renem ale na zachodniej granicy Polski, zagrożonej przez Niemców i w niepewnej przyszłości Austrii.

Krótki przegląd polityczny.

Osmy dzień minął, a sprawców napadu niema. Oburzona opinia. — Głos oficera — pilsudczyka. — Nowe pogroźki. — Z Rady ministrów. — Nota polska do Moskwy. — Znowu zmiany? — Zbliżenie włosko-tureckie.

Stan zdrowia posła Zdziechowskiego się polepsza. Natomiast sprawców dotąd władze śledcze nie wymieniają, pomimo, że upłynęło już ośm dni. Ale za to zagrożono „Gaz. Warsz. Por.” procesem z powodu informacji o rzekomych zgromadzeniach loży oficerskich. Rozzuchwaleni tem osobnicy ze sanacji moralnej, a być może i sami sprawcy nadsyłają dalsze listy z pogroźkami do redakcji „Gaz. Warsz. Por.” a także do posła Zdziechowskiego. Nie dziwnym się, wszakże naczelny organ pilsudczyków „Głos Prawdy” pisze:

„Przerazający jest widok, jak naczelny problem życia (w Polsce) staje się kwestją całości pośladków p. Zdziechowskiego; kary czy łaski dla pół Idjoty p. Malczewskiego, czy innych głupstw podobnych setki. Rozlentwiona i ospała opinia sydl się temi odpadkami życia i wielkiej pracy ludzkości naszego kontynentu, w której nie bledze żadnego, a przynajmniej prawie żadnego udziału”.

Nie dziwnym się, wszakże pismo to wzywało do przetrzepania skóry posłowi Zdziechowskiemu i do odpowiedzialności pociągnięte nie zostało.

Są jednak koła, które o tej sprawie sądzą inaczej. Nie mówimy już o narodowcach i organizacjach narodowych a także neutralnych, które masowo nadsyłały telegramy współczucia i oburzenia powodu napadu. Ale...

Wśród samych pilsudczyków budzi się sumienie. Otóż „Unja” (276) pismo lewicowe organ zwolenników Pilsudskiego zamieszcza list oficera pilsudczyka, w którym znajdujemy takie ustępy:

„W armji znajduje się mnóstwo oficerów, którzy nie wiążą swojej kariery z osobą Marszałka, lecz są mu oddani, ponieważ widzą w nim patriotę, gorąco oddanego sprawie Polski i jej obrony. Są to także pilsudczy, ale pilsudczy nie bojowi, lecz ideowi. Dla tych wypadki ostatnie są nad wyraz bolesne. Rozumiemy starcia polityczne, ale we wszystkim musi być zachowana pamięć o honorze armji, o honorze mianurzu.”

Pewne zwywały w armji zbyt dosłownie zrozumiały dojsć do władzy Marszałka, sądząc, że odtąd wszystko wolno, bo osłonięci są autorytem Wodza. On stanął na czele państwa, armja musi być niesłychanie powściągliwa w swych wystąpieniach na zewnątrz. Czyn taki jest tem fatalniejszy że wrzecie nie wykręca sprawców rzuca plamę straszliwą na cały korpus oficerski

Jeżeli sam napad był najgorszą przysługą, jaką można było oddać marszałkowi Pilsudskiemu, to ewentualnie niewykrycie winowajców zamieniłoby tę przysługę w potworność.

Gdyby dopuścić do takiego głosowania całego korpusu oficerskiego w tej sprawie, to oprócz kilku dziesiątciu fanatycznych jednostek, wierzących w argument pięści, a nie idei — wszyscy oficerowie domagaliby się wykluczenia z armji winnych napadu.

A tymczasem 8 dni minęło, a o sprawcach jak cicho tak cicho! I tylko „Gaz. Warsz.” zebrała już 4000 zł. na wykrycie sprawcy.

Z komitetu ekonomicznego Rady Ministrów. Pod przewodn. p. min. skarbu Czechowicza obradował komitet ekonomiczny ministrów i polecił ministerstwu rolnictwa wykonać całego planu budowy sieci elektorów do dnia 1. stycznia 1927 r.

P. min. spraw wewn. gen. Składowski poruszył sprawę zaopatrzenia w węgiel rynku wewnętrznego.

Minister spraw wewn. poruszył dalej sprawę konieczności przedsięwzięcia środków przeciwko nielegalnemu handlowi mieszkaniami, komitet ekonomiczny polecił opracowanie przepisów przymusu ogłaszania publicznie wolnych mieszkań przez naklejanie odpowiednich kartek na bramach domów, w których wolne mieszkanie się znajduje.

W razie przekroczenia tego przepisu, mają być stosowane surowe kary.

O przewodnictwo komitetu ekonomicznego Rady Ministrów. Walka w łonie gabinetu o przewodnictwo w komitecie ekonomicznym została zdaje się załatwiona.

Wybuchł jednak spór o to przewodnictwo między p. Bartlem i p. Moraczewskim, który uzyskaniem przewodnictwa chciały się odcuk wobec partji, patrzącej na jego udział w rządzie bardzo kosem okiem.

W sprawie układu litewsko bolszewickiego o Wilno wysłana została 7 bm. nota do Moskwy. Treść noty ogłoszona zostanie w sobotę 9 bm.

W ministerstwie spraw wewnętrznych mają nastąpić znowu zmiany zwłaszcza wśród starostów na kresach.

Również usunęły ma być poseł prawicowy w Rzymie Kozicki, a na jego miejsce wysłany pono zostanie mason.

70 000 robotników polskich wydalic chcą Niemcy.

W Rzymie podpisany został włosko-grecki traktat handlowy. Traktat ten ma być wstępem do za rysowującego się zbliżenia włosko greckiego, w związku z którym przyjeżdża z końcem października minister spr. zagr. Grecji.

Rząd niemiecki składa wieniec na trumnę ks. biskupa Rosentretera. Prasa gdańska donosi, że niemiecki rząd spraw zagranicznych polecił konsulowi Rzeszy Niemieckiej w Toruniu by złożył w imieniu rządu niemieckiego wieniec na trumnę ks. biskupa chełmińskiego Rosentretera.

Głosy prasy o nowym rządzie.

Że w Polsce się działo. A winien temu był rząd przedrewolucyjny, który chciał oszczędności i naprawy gospodarczej — tak głosili zwolennicy rewolucji majowej. Było tak źle, że trzeba było aż krwawego przewrotu i zabicia setek ludzi, aby... ostatecznie osiągnąć to, co było można osiągnąć w sposób całkiem spokojny, a mianowicie osadzenie p. Pilsudskiego na fotelu premiera.

Ale jeżeli było tak źle, więc każdy rozumie, że chyba najlepszych swych ludzi postawił obóz majowy na czoło i z nich utworzył obecnie rząd.

Otoż warto posłuchać przynajmniej co piszą gazety o poszczególnych ministrach.

Czytamy więc w Warszawiance: P. Jędrzej Moraczewski (socjalista robót publicznych) po przewrocie majowym, dotychczas się na ochotnika do zstępu oszczerców, którzy w ulotce pt. Nakazy Chwili ogłaszali i zw. czarne i szare listy, odzierając ludzi ze czci bez żadnej miary kłamstwa, dorzucił własną wiaż zankę oszustw w wystąpieniu pt. Dwa Obozy, ogłoszonym w Robotniku z dnia 23 maja br. Napadł tam p. Moraczewski karczemnie w wystąpieniu a ciężko w zarzutach na pp. Witosa, Zdziechowskiego, Osieckiego, Piechockiego, Smólskiego, Rybczyńskiego, jen. Rozwadowskiego, jen. Zagórskiego, jen. Jaźwińskiego, sen Adama, pos. Wierzbickiego, pos. Kucharskiego, pos. Korfaniego, pos. Szydłowskiego, pos. Głabińskiego, Swoboda, z jaką p. Moraczewski szarpał tam cześć ludzką, była naprawdę zdumiewająca.

Przyszły odpowiedzi. Były ścisłe, dokładne, dzieckie dla p. Moraczewskiego. Odpowiadali pp. Zdziechowski, Głabiński, Osiecki, Rybczyński, Szydłowski i inni. Przelew gotosłownym zarzutem oszczerczym stanęły dokładne odparcia.

Pos. Głabiński, na którego p. Moraczewski napadł bezmyślnem i najniesumienniejszym powtarzaniem wymysłów ryszolokowego dziennikarstwa o jakimś popieranu przezeń u władz wojskowych Józefa Głabińskiego, co daje miarę źródeł, powagi i miary owych zarzutów p. Moraczewskiego, odpowiedział 26 go maja br. stanowczem odparciem i zakończył:

— „Stwierdzam panowie, że każdy, powtarzający te złośliwe wymysły dziennikarskie, świadomie lub nieświadomie staje się winnym pospolitego oszczerstwa...”

Pos. Jerzy Zdziechowski odparł pismem z 26 go maja br. wszystkie zarzuty z dziedziny polityki państwowej a na osobisty zarzut odpowiedział:

— Jeżeli w ciągu trzech dni nie opublikujesz Pan, Panie Moraczewski, dokumentu Najwyższej Izby Kontroli, na który się powołujesz, stwierdzającego, że korzystałem z kredytu w (Poczt Kasie Oszcz.) — a nie opublikujesz, bo (Najwyższa Izba Kontroli państw.) nic podobnego stwierdzić nie mogła — to w oczach uczciwych ludzi bez różnicy obozów jedynym wynikiem całego wystąpienia Pańskiego przeciw mnie będzie sąd o Panu: oszczerca...”

Okazało się, że cały zarzut o wekslach pos. Zdziechowskiego w P. K. O. i o jakimkolwiek wystąpieniu N. Izby K. był zmyślony. P. Moraczewski w Robotniku z 27 go maja br. wycofał się z tego całkowicie kłamliwego zarzutu w sposób obrzydliwie matoduszny jako z drobnej nieścisłości. A p. Zdziechowski 29 go maja br. przypieczętował.

— A więc nie dowiodłeś Pan Pan'e Moraczewski, że weksle Jerzego Zdziechowskiego znalazły się w portfelu P. K. O. ja zaś udowodniłem Panu publicznie, że jesteś Pan oszczerca.

Zaś o min. Meyszowiczu na głównem zebraniu socjalistów poseł Niedziałkowski powiedział, co następuje:

Talentów politycznych p. Meyszowicza nie znamy. Nie wszyscy wszakże w Polsce umieją tak rvelho zapominać, jak w danym razie „Przegląd Wieczorny”. W istocie rzeczy nowy minister sprawiedliwości stał się głośnym poraż pierwszy w chwili, gdy wspólnie z kilkudziesięciu innymi ziemianami asystował przy uroczystym odsłonięciu pomnika carowej Katarzyny II w Wilnie,

Abonujcie Dziennik Pomorski

a późniejszą swą działalność publiczną sterował ku najskrajniejszej ugodzie z Rosją kosztem zerwania wszelkiej łączności politycznej Wilna i Mińska z Warszawą. Dziś jest jednym z naczelnych przywódców monarchistycznej grupy „Słowa” wileńskiego, które wali na całego już nie tylko w demokrację, a w równość i powszechność prawa wyborczego, w ustawodawstwo robotnicze, nadawszystko zaś w reformę rolną.

Ale, jak piszą gazety żydowskie, młn. Meysztowicz jest jednym dotąd ministrem, który mówi biegle po żydowsku.

Co zaś do ministra Czechowicza, to „Kurj. Pozn.” zapytuje się, jakiej on jest narodowości, albowiem przed wojną nie przyznawał się do narodowości polskiej. Poza to zarzuca mu skłonność do intryg.

Wprawdzie ministrów pokrywa swym autorytetem p. premier Piłsudski, o którego wadach i zaletach dziś pisać nie potrzeba, bo są ogólnie znane. Dziś nareszcie całą odpowiedzialność za rząd spada na jego barki. Podkreśla to organ półrządowy „Nowy Kurjer Polski” który w rozumienu, że organowi z współpracownikami żydowskimi taki tytuł nie przysługują przerwał się uczciwie i nazywa się teraz „Epoka”.

Czytamy tam: Na zewnątrz jednak objęcie przez marszałka Piłsudskiego stanowiska premiera ustala i podkreśla, że mąż, który, na szczęście dla Polski(?) powazył się w maju na czyn rewolucyjny, jedyny mąż, który na ten czyn powazył się miał prawo(?) — bierze na siebie wobec narodu, wobec parlamentu i wobec p. Prezydenta Rzeczypospolitej jawną i całkowitą odpowiedzialność za konsekwencje tego czynu. Bierze na siebie obowiązek udowodnienia, że czyn majowy był nietylko niezbędny na tle poprzedniego chaosu i zła, lecz i celowy, skoro wiodł ku naprawie Rzeczypospolitej.

Jak widzimy nowy rząd będzie musiał zabrać się usilnie do pracy, aby zdobyć sobie zaufanie obywateli i ich poparcie.

Pracy tej utrudniać mu nie zamierzamy, ale interes publiczny wymaga, aby zachować czujność i rozwagę.

Drobne wiadomości z Polski i ze świata.

Zatrucie wśród żołnierzy. W 41 pp. pułku piech stacjonowanym w Suwałkach zachorowało z objawami zatrucia kilkadziesiąt żołnierzy. Wezwana komisja lekarska ustaliła, że woda w studni I. Baonu była zatruta. W chwili obecnej toczą się dochodzenia, wskazujące wyraźnie na komunistyczną robotę.

Choroba Romana Dmowskiego. Z Kryniczki donoszą do „Kurjera Warszawskiego”, iż przebywający tam na kuracji Roman Dmowski zapadł na rżę.

Pierwsze posiedzenie 30 października. Projekt preliminarza budżetowego na r. 1927 został odesłany do Prezydium Rady Ministrów dla ostatecznego uzgodnienia, poczem zostanie odesłany do druku. Prawdopodobnie przed 30 tym bm. zostanie odesłany do Sejmu, tak, że już na 30 bm. będzie zwołana sesja sejmowa przez P. Prezydenta.

„Rzeczypospolita” znowu skonfiskowana. 8 bm. rano z polecenia komisariatu rządu na m. Warszawę, ponownie jest skonfiskowany cały nakład „Rzeczypospolitej”. Konfiskata nastąpiła jeszcze w drukarni, tak iż pismo nie ukazało się w sprzedaży ulicznej.

Preliminarz budżetowy. 8 bm. rozpoczynają się obrady nad preliminarzem budżetowym. Prelim narz ustalono w ramach przeszło 2 000 000 000 zł, miano więcej 1 800 milionów, budżetu i 250 milionów wydatków inwestycyjnych. 40 proc. wydatków pochłania budżet wojskowy.

Tajemnica grobowca.

Powieść z życia francuskiego.

199)

— Dobrze. Zaprowadź nas do mieszkania pana Marchais.

Odzwilny miał przy sobie lampkę i zaraz też poszedł na schody.

— Zapalcie swe latarki — nakazał naczelnik agentom.

Ci natychmiast wyciągnęli z kieszeni ślepe latarki i zapalili je. Przyszli na drugie piętro. — Naczelnik przystąpił do znanych nam drzwi i zadzwonił. Słychać było, jak dzwonek rozległ się głośno wewnątrz mieszkania. Poczekawszy kilka sekund wśród ciszy głębokiej, naczelnik drugi raz szarpnął za dzwonek.

Nikt nie odpowiedział.

— Trzeba zapewne będzie zamek wyłamać mruknął naczelnik, zmarszczywszy brwi.

I znów zadzwonił gwałtownie. Pani Rosler ledwie oddychała.

— Może wyszedł — szepnęła.

— Zaraz się dowiemy — rzekł naczelnik i dodał, zwracając się do jednego z agentów.

— Gentille, otwórz te drzwi!

— Ale proszę pana! — zawołał odzwilny — ja na to nie mogę pozwolić.

— Rozkaz od sądu. Biorę wszystko na siebie. Gentille, czyś słyszał?

Agent wyjął z kieszeni pęk kluczy i włożył wytrych do zamku. Zamek nie ustąpił. Gentille chciał drzwi otworzyć. Drzwi się nie otworzyły.

— Do diabła! — rzekł — taki ostry. Tam jeszcze zasunęty jest rygiel.

Sprawy gospodarcze.

Druga rata pożyczki amerykańskiej.

Rząd polski otrzymał zawiadomienie, że National Bank w Nowym Jorku postawił do dyspozycji Polski 11 milionów dolarów, jako drugą ratę pożyczki Dillowskiej.

Nowy cennik na przewóz węgla.

Ze względu na to, że końcem br. kończy się kontrakt na obecnie obowiązującą opłatę (17 — 18 zł. za tonę) na przewóz węgla koleją, projektowana jest w najbliższym czasie na terenie Ministerjum kolei konferencja w sprawie ustalenia nowego cennika na przewóz węgla koleją.

Wysiedlanie robotników polskich z Niemiec

Wobec tego, że rząd niemiecki zamierza wysiedlić w najbliższym czasie 70 000 robotników polskich z Niemiec, Polski Urząd emigracyjny czyni starania, aby większość robotników ulokować we Francji, a nieznaczna tylko część w Polsce.

Ile kosztuje Liga Narodów?

Budżet sekretariatu gen. Ligii Narodów na rok następny. Wydatki sekretariatu 24 615 097 fr. szwajc. rocznie. Sekretarz gen. sir Eric Drummond, otrzymuje rocznej pensji 99 569 fr. plus 63 050 fr. na reprezentację. Jego zastępca 74 678 plus 25 220 fr. na reprezentację. Szefowie sekcji otrzymują od 50 do 65 tys. fr. szw. Główny buchalter otrzymuje 23 200 fr. bibliotekarz 25 220 fr. starsza stenotypistka — 13 850 fr. Mogą jej pozostardzić wszystkie nasze stenotypistki napewno niemieckie wykwalifikowane.

Dyrektor Międzynarodowego Biura Pracy, socjalista p. Albert Thomas, otrzymuje 120 000 fr. szwajc. tj. 240 000 złotych rocznie. Jak na socjalistę to nieźle. Wogóle całe to biuro złożone jest z wyranżerowanych socjalistów, pobierających olbrzymie pensje. Co robią dobrze wiemy, — nic.

— Spłaty zaległości podatkowych. Celem ułatwienia podatnikom spłaty zaległości podatkowych, Ministerstwo Skarba — na zasadzie art. 4 ust. z dnia 31 lipca 1924 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 73 poz. 721 — wydało do władz skarbowych następujące zarządzenie:

1) za okres czasu od 1. VII. 1926 r. aż do odwołania należy pobierać od wszystkich nieodroczonech względnie nierozłożonych na raty zaległości w podatkach bezpośrednich i opłatach stempelowych obniżone kary za zwłokę w wysokości 2 proc. miesięcznie.

2) za okres czasu do 30. 6. 1926 r. włącznie należy liczyć kary za zwłokę w wysokości 3 proc. miesięcznie, pod warunkiem jednak, że pokrycie zaległości nastąpi do dnia 31 października 1926 r. w przeciwnym razie ulga ta nie będzie stosowana i kary za zwłokę będą liczone za powyższy okres tj. do 30. 6. 1926 w pełnej wysokości 4 proc. miesięcznie.

Bank Polski płacił

dnia 8 października 1926 r.

Dolar	8,97 z ot.
Funt szterling	43,66 z ot.
100 guld. g.	173,25 złot.
.00 rmk.	213,80 .

Giełda zbożowa.

8 października 1926 r.

Zyto	100 kg.	33,75—34,00 zł
Pszonica	„	44,50—00,00 zł
Mąka żytnia 70 proc.	„	50,70—00,00 zł
„ 65	„	52,25—00,00 zł
„ pszena 65 proc.	„	69,50—00,00 zł

Jęczmień browar.	„	30,50—33,50 zł.
Owies	„	25,50—27,00 zł.
Ospa żyt.	„	00,00—21,25 zł.
Ospa pszena	„	21 50—22,00 zł
Ziemiak jadalne	„	6,20—6,80 zł.
„ fabryczne	„	5,10—5,50 zł.

Usposobienie: spokojne.

Szkola i nauka.

Rozwój szkolnictwa zawodowego. W Państwie polskiem istnieje 6 typów szkół zawodowych: handlowe, techniczne, rzemieślnicze, zawodowe żeńskie, agrotechniczne i dokształcające.

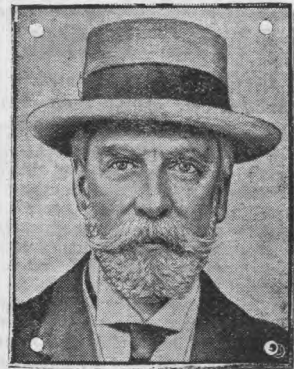
Z chwilą otwarcia roku szkolnego zostały uruchomione następujące szkoły handlowe: 25 męskich (5 państwowych, 20 prywatnych), 16 żeńskich (1 państw., 15 prywat.) 58 koedukacyjnych (8 państw., 50 prywat.), 9 liceów handlowych (1 państw., 8 prywat.)

Szkoł technicznych średnich uruchomiono 21 (20 państw., 1 prywat.), szkół dla majstrów i dozorców 11 (państw., przemysłu artystycznego 4 (3 państw., 1 prywat.), kolejowych 7 (4 państw., 3 prywat.), młynarskich 6 (państw.), radiotechnicznych 4 (3 państw., 1 prywat.), pilotów cywilnych 3 (prywat.)

Szkoł trzeciego typu — rzemieślniczych p. śladamy 86 (34 państw., 52 prywat.), szkół żeńskich zawodowych 84 (22 państw., 62 prywat.), seminarjów 6 (3 państw., 3 prywat.)

Szkoł agrotechnicznych 14 (10 państw., 4 prywat.) Szkoł zaś dokształcających, które są na utrzymaniu państwa i samorządów istnieje 412. Ponadto w r. b. szkolnym uruchomiono 153 kursy zawodowe (3 państw., i 150 prywat.)

Wpisy na Uniwersytecie Jagiellońskim wykazują w nowym roku akademickim niezwykle niską cyfrę 1900 słuchaczy w stosunku do 6000 zapisanych w ub. roku. Objaw ten tłumaczy się tem, że zwykle największy napływ studentów następuje przy upływie terminu wpisów, którego też odpowiednio przedłużano, wobec czego liczni słuchacze stracą conajmniej pierwszy tryestr.

Charles Evans Hughes,

były sekretarz stanu dla spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych, został mianowany członkiem amerykańskiej delegacji w Międzynar. Trybunał Rozj. w Hadze.

— Trzeba drzwi wyłamać i odwieźć kurki rewolwerów — rzekł naczelnik.

Trzech agentów narapło drzwi plecami i dał się słyszeć trzask. Drzwi pękły i wypadły. Agenci z rewolwerami w ręku wbiegli zaraz do pokojów; za nimi Aime Joubert i naczelnik.

Z tyłu szedł odzwilny, trzęsąc się jak w febrze. Przyszli przez przedpokój. Agent, który był na przodzie, przestąpił próz saloniku i zatrzymał się z głuchym okrzykiem. Na pokrawionym dywaniku leżał jakiś człowiek bez życia.

— Zamordowany ktoś! — zawołała pani Rosler. Uklękła, ażeby zobaczyć twarz zabitego i nagle zerwała się przerażona.

— Hrabia Iwan! — rzekła ochryplym głosem.

— Hrabia Iwan!

Naczelnik policji pochylił się nad ciałem. Zimny pot wystąpił mu na skronie.

— To on! To on! To Lartiguera dzieło. Szukajcie, szukajcie wszędzie! Drzwi zamknięte były z wewnątrz! Morderca musiał tu być!

XXXIX.

Agenci rozbiegli się po pokojach, prócz Sylwana Cornu, który teraz ukląkł przy rzekomym trupie i przyłożył rękę do jego serca.

— Ten człowiek nie umarł! — zawołał — serce jeszcze bije.

— Tak, to prawda, chwala Bogu! — rzekła pani Rosler. — Usta się poruszają, powieki się podnoszą, hrabia patrzy na nas... widzi!

Hrabia rzeczywiście otworzył oczy, a ręce się jego poruszały. Podniósł się trochę.

— Doktora — rzekł ledwie zrozumiałym głosem — mego przyjaciele.. Juanosa.. ulica Opery nr 7.

Hrabia Iwan mógł już więcej mówić — brąkło mu się. Oczy mu się zamknęły i upadł.

— Prędzej, prędzej! — rzekł naczelnik. — Niech jeden z was wsłędzie do naszej karety i popędź do doktora Juanosa w imieniu hrabiego Smoitowa.

Jeden agent natychmiast pobiegł. Moskala położono na łóżko, zdjęto z niego część ubrania i odszukano ranę. Była ona na plecach, wąska i widocznie głęboka.

Krew się jeszcze sączyła. Tymczasem policjanci oglądali mieszkanie, lecz poszukiwania ich żadnego nie miały rezultatu. Przyszli powiedzieć o tem naczelnikowi, a ten z gniewem, tupnąwszy nogą, krzyknął.

— Czy znowu się nam wymknie?

I zwróciwszy się do odzwilnego, zapytał:

— Czy do tego mieszkania nie prowadzą jeszcze inne schody?

— Nie.

— Więc drugiego wyjścia nie ma?

— Nie ma żadnego.

— To lotr powinienby tu jeszcze być, schował się gdzieś. Tysiąc franków nagrody temu, kto go znajdzie! Szukajcie! Przetrażnijcie wszystko!

Agenci rewidowali z podwójnym zapalem, podnosili dywany, oglądali podłogi, mierzyli grubość ścian. Aime Joubert błada była z gniewu. Nagle jeden z „numerów” brzydki śledczej krzyknął triumfująco.

Znalazł jedno miejsce, gdzie odgłos wskazywał próżnię w ścianie.

— Wybijcie ścianę! — rozkazał naczelnik.

Walić zaczęto młotkami i drągami żelaznymi i w kilka minut pokazał się przyrząd rodzaju windy. Odzwilny rozdziwił usta wobec tego odkrycia, które bardziej go zdziwiło niż wszystkich, bo od lat dwudziestu mieszkał w tym domu i myślał, że go zna od góry do dołu. Zdziwienie jego bardziej jeszcze wzrosło, gdy agenci wprawili przyrząd w ruch, a winda spuściła się z trzeciego piętra do mieszkania Martina. — Spóźniono się.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

KRONIKA.

Chojnice, dnia 9 października 1926 r.

Dziś: Dłoni, Rustyk i Eleutery, mm. Jan, w.
9. 10. 26. Słońca wschód 6.15 zachód 17.19
Księżyc wschód 8.37 zachód 18.34

— **Z targu.** Na Targu w dniu dzisiejszym płacono za wieprzowinę 1,60—1,70 zł, skopowinę 1,00—1,20 zł, cielęcinę 1,20—1,40 zł, wołowinę 1,10 zł, mięso sleanie 1,60 zł. Masło 2,40—2,60 zł, jaja 3,20—3,30 zł. Ryby: liny 1,40 za ft., szczupaki 1,20, okonie 60 gr. Warzywo: kapusta 20—gr. sztukę, marchew 10—15 za pęczek, cebula 35 gr. za litr, ogórki 160 zł mendel, gruszk 20—30 gr za litr, sliwki 35 gr litr, pomidory 30 gr za litr., jabłka 20—30 gr.

— **Koncert orkiestry Namysłowskiego.** Stanisław Namysłowski na szerszą skalę zakreślił działalność ludowej orkiestry. Postanowił pochlubić się nią zagranicą.

W Ameryce ogółem dano 80 koncertów, a wzy stkie były jednym tryumfem polskiej muzyki. Obdarowani dziesiątkami cennych pamiątek, między tymi sztafardem Stanów Zjednoczonych, wczorajszym przez gubernatora stanu Massachusetts (najwyższa odznaka jaką cudzoziemiec otrzymać może) powrócili do Ojczyzny aby rozpocząć znowu niestrudzoną wędrowkę po całej Polsce.

Po powrocie z Ameryki Namysłowski objeżdża całą Polskę a dziś w sobotę 9 bm. zawita do naszego miasta. Ze publiczność miasta naszego koncert ten zainteresował nowym duży zakup na bilety, których pozostała już niewielka ilość.

Niechże zatem wszyscy chojniczanie stawiają się do apelu, bo nieprędko znowu daną nam będzie taka biesiada.

— **Na rzecz „Sokola”.** Dnia 6 listopada br. na sali hotelu p. Engla urządził Tow. Głmn. Sokół Gniązda w Chojnicach zabawę z przedstawieniem.

Odegrana będzie komedia o człowieku który re dagował gazetę rolniczą. Poza tem program przewi duje zapasy, boks itp.

Dochód z zabawy przeznaczony jest na zakup najniezbędniejszych sprzętów, które Tow. tak bardzo potrzebuje a funduszy żadnych nie posiada.

— **Tow. śpiewu „Lutnia”** pod przewodnictwem prezesa swego ks. prob. Makowskiego odbyło wieczoru wczorajszego swoje zebranie miesięczne. Po załatwie niu kilka spraw bieżących wygłosił ks. prob. Makowski bardzo ciekawy i aktualny wykład na temat „Wrażenia z Assyza”. Zebrane bardzo liczne grono członków wykład wysłuchało z wielkim zainteresowaniem, czego zresztą dowodem były gorące oklaski. Następnie przy jęto 5 nowych członków. Postanowiono m. in. i za doścućzynie zaproszenia tow. „Lutni” w Sępólnie, które to towarzystwo urządzi w przyszłych dniach wieczór pieśni. W wolnych głosach przemawiało jesz cze kilka członków, poczem zebranie mające przebieg nader poważny przez ks. prob. zamknął hasłem „Cześć Pieśni”.

— **Koncert.** Jutro od godz. 12—2 w pol. kon certować będzie orkiestra tuł. Zakładu Poprawczego na głównym rynku.

— **Polejca na tropie wyrodnej matki.** Jak się dowiadujemy policja jest już na tropie wyrodnej matki pokrajanaego noworodka, które znaleziono przy Rzeźni. Mimo, że wyniki śledztwa trzymane są w tajemnicy, jesteśmy w możności Szan. Czytelnikom donieść, że ślady za wyrodną matką prowadzą poza Chojnice.

— **He kosztuje kradzież 1 pary bucków?** Niejakas A. Kosiedowska z Chojnic oskarżona była za kradzież na szkodę Osowskiej. Po rozprawie są dowej K. skazana została na 6 miesięcy więzienia i na ponoszenie kosztów sądowych.

— **Kino Nowości.** Dziś w sobotę i jutro w nie dzielę porwijający dramat serc kochających p. t. „Złodziej miłości”. W głównych rolach występuje Betty Compton i Rudolf Valentino najgłośniejszy amant fil mowy który niedawno u szczytu swej sławy zmarł.

Valentino to wybraniec losu otoczony podziwem tłumy, borzyszcem niewiast i geniuszem dla tych którzy pragną widzieć w artyście płomień nadprzyr. daru. Wszyscy mają więc sposobność podziwiać słyn nego odtwórcę głośnego filmu złodziej miłości, który ukazuje się dziś wieczorem na ekranie kina Nowości.

— **Poborowym wolno się żenić** Według dotąd obowiązującej ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej osobom w wieku poborowym lub popłowym nie wolno było wchodzić w związki małżeń skie. Ministerstwo spraw wojskowych, chcąc jednak w okresie przejściowym do wydania w mowie będącej no weli ulżyć w najdalej idącej mierze trudnościom przy zawieraniu związków małżeńskich przez poborowych lub popłowych, zarządziło już teraz, że poborowi lub popłowi mogą otrzymać zezwolenie na zawarcie mał żeństwa, jeżeli odniosą się o to z odpowiednim po daniem do władzy administracyjnej i jej Instancji, która

Najnowsze wiadomości własne.

Sprawa odszkodowań długów wojennych. Prasa francuska żywo zajmuje się sprawą ratyfikacji odszko dowań wojennych. Poincare ma nadzieję przezwycię żyć trudności w sprawie tej mimo to że kapitału amery kańskiego nie będzie mógł obejść.

Następca gen. v. Seeckta ma zostać gen. Heye albo Hass. Stano wisko szefa kierownictwa armii ob sadzone nie będzie, ponieważ takie od roku 1925 nie istnieje.

Biuro polityczne centralnego komitetu komuni stycznego w Moskwie postanowiło stawić zjazdowi komunistycznemu wniosek o ukaranie Trockiego i Si nowiewa, przywódców opozycji spowodu złamania dyscypliny partyjnej.

Nieszczęście lotnicze. W Montecelio pod Rzymem spadł prezydent czechosłowackiego klubu lotniczego wraz z swym mechanikiem z wysokości 800 metrów i zabił się na miejscu.

Nad morzem Transimeńskim spadł samolot włoski. Lotnik został zabity, pasażer ciężko ranny.

Zaostrzenie się strejku górników angielskich. Gło sowanie górników angielskich w sprawie zakończenia

strejku na podstawie propozycji rządu wypadło dla rządu niekorzystnie, albowiem 740 000 głosów padło przeciw tym propozycjom, a tylko 43 000 za uchwalono nawet wycofać załogi służące do utrzymania kopalni. Tę rezolucję odrzuciła sekcja maszynistów górników. Prócz tych załóg liczba pracujących górników wynosi 203 000.

3 murzynów zlinczował tłum w pol. Karolinie w Ameryce, który swego czasu zastrzelił szeryfa pod czas przemycania alkoholu. Tłum murzynów wywlokł z więzienia i zastrzelił ich w lesie poza miastem.

W Le Havre (Francja) francusko amerykański statek przepołowił podczas zderzenia transportowiec, który natychmiast zatonął. 6 marynarzy zginęło we falach.

Konferencja przemysłowa niemiecko angielska od była się wczoraj w Anglii. Były to narazie pertra ktacje wstępne.

Pruska partja demokratyczna przestała list z po dziękowaniem ustępującemu ministrowi Seweringowi za obronę demokracji.

Wiadomości z Tucholi i okolicy.

Chciał być bogaty. Plotr Zieliński zam. w Cerkynie osk. że będąc woźnym pocztowym przywła szczył sobie pieniądze urzędowe, oraz że podrabiał podpisy na dokumentach pocztowych. Sąd Okręgowy w Chojnicach skazał go na 6 miesięcy więzienia oraz ponoszenie kosztów sądowych.

Co twoje — to i moje. Roman Sternalski, zam. w Raciążu, pow. tucholski obecnie w areszcie śledczym, osk. że w sierpniu b. r. w starostwie choj nicznkiem skradł na szkodę Ebertowskiego jeden rower. Sąd po przeprowadzonej rozprawie skazał go na 9 miesięcy więzienia.

Cekeyn (t) (Jarmark.) W środę 13 bm. od będzie się jarmark kramny z targiem na konie i bydło.

Cekeyn. (t) (Z kółka Rolniczego). Na zebraniu miejscowego Kółka Rolniczego wygłosił wykład p. Sterc z Bysławia. Również omawiano sprawę założenia Kasy Stefczyka.

Śliwice. (t) (Jarmark.) Tegoroczny jesienny jarmark na konie i bydło oraz kramny. przypada na środę dnia 13 bm.

Mały Mędromierz. (t) (Egzamin mistrzowski.) Przed komisją egzaminacyjną Pom. Izby Rzemieśl. w Grudziądzu, państwowy egzamin mistrzowski w za wodzie kowalskim złożył p. Sylwester Lewandowski stad.

Raciąż pow. Tuchola. (Pożar.) W nocy z dnia 3 na 4 października zniszczył pożar stóg zboża, nale żący do rolnika Antoniego Redyego z Baciąza. Po żar powstał prawdopodobnie wskutek podpalenia. Straty wynoszą mniej więcej 1500 złotych.

w każdym wypadku, gdy warunki materialne, zawodo we lub moralne za tem przemawiają, winna przedo żyć władzy wojskowej wniosek przychylny, który jest zarazem decydującym.

Z Pomorza.

Czersk Świecki. (t) (Poświęcenie sztandaru.) Miejscowe Towarzystwo Powst. i Wojaków rozwija się dość szybko bowiem zdecydowało się już zakupić sztandar, którego poświęcono w niedawnym czasie. W uroczystości tej, jakiej Czersk—Świecki dopóki stoi jeszcze nie widział, wzięty udział brałnie tow. z Je zewa i Dubleina. Delegację z sztandarami, bratnich tow, przybyły, z Osia, Laskowic, Lipinek Nowskich i Świecia. Zarząd okręgowy i obwodowy reprezentował por. rez. p. Donarski ze Świecia. Udział w uroczy stości brało również obywatelstwo miejscowe i z okolicy.

Waldowo. (t) (Nominacja.) Zast. urzędnika stanu cyw. na obwód Niewieścina mianowany został nauczyciel miejscowy p. Ferdynand Szmidt.

Bukowice. (t) (Utopił się.) W miejscowym stawie Gminnym utopił się w płatek bm. półtora letni chłopiec Jan Swiderski.

Osie. (t) (Nominacje.) Dotychczasowego komi sarsycznego wójta p. Krajnika zamianowano stałym wójtem, a dotychczasowego komi sarsycznego zastępcę wójta p. Aleks. Młodeckiego, stałym zastępcą wójta II. obwodu Osie.

Zdroje. (t) (Stacja buhaja) Pomorska Izba Rolnicza urządziła u p. O. Czapliewskiego obywatela tutejszego, stację buhaja rozplodowego.

Bramka. (t) (Zmiana własności.) Posiedziciel resztówki Bramki (106 mórg) p. Radulski sprzedał w ubiegłym tygodniu takąową p. Kaczkwłakowi.

Dółsk. (t) (Ucieka z Poiski.) Na stałe zagranicę zamierza się stąd wyprawać kolodziej Walter Knoke z rodziną. — Szczęśliwej podróży..?

Nowemiasto. (Wybory.) W niedzielę odbyły się wybory do Rady miejskiej. W wyborach lista obywa telska otrzymała 10 kandydatów, N. P. R. 5, lewica 3 mandaty.

Wiąskie Piaski. (t) (Wygasnięcie pryszczycy.) Pryszczycza w Górnych i Dolnych Sartowicach oraz Wiąskich Piaskach wygasała przez co zniesione zostały zarządzenia zapobiegawcze starostwa.

Ostrowite. (t) (Zast wójta) W tych dniach zamianowano p. J. Zborowskiego z Jędrzejewa stałym zastępcą wójta obwodu Ostrowite

Baezość Strzelec! Tegoroczne ostatnie strze lanie o nagrody fundowane przez brać, odbędzie się w oiedziele dnia 10. października b. r. Początek strzelania punktualnie o godzinie 2. Każdy brat strze lec przyniesie swą nagrodę do strzelnicy.

Czołem! Komenda.

Koła Podoficerów w Rezerwy. W sobotę dnia 9. bm. o godz. 8 wieczorem zebranie w hotelu Cen tralnym. Przybycie wszystkich członków porządane. Zarząd.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubowski.
Drukarni i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego”
w Chojnicach.

Bankverein Chojnice

Telefon 61. Sp. z o. o. Założony 1859.

Załatwia wszelkie interesy bankowe
Zakup i sprzedaż obcych walut.
Przekazy do kraju i zagranicę.

2138

SZWEDZKIE
Kanoła
CUKIERKI ŚMIETANKOWE
SA NIEDOSIĘGNIONE
FABRYKA W LESZNIE (WIELKOPOLSKA)

Kombinacje dzieciinne już od zł 1.85
Kalesony " " " 4.00
Kafiany męskie i koszule " " 4.00
Majteczki damskie " " 4.75

Gdzie kupić zimowe trykotaże ???
tylko w firmie

Ludwik Rasch

Trykotaże kutnerowskie — półwełniane i czysto wełniane.
Bogaty wybór — Ceny umiarkowane.

Swetry i kamizelki dla pań i panów.
Sukieneczki dzieciinne i ubranka. Szale
czapki. Pończosznice wyroby. Bielizna
i wszelkie artykuły męskie.

Konfekcja damska

Materiały damskie na sukienki.

Nowości na sezon
jesienny i zimowy

Juliusz Schreiber

Rynek 17. Chojnice. Telefon 48.

Cukiernia i kawiarnia Radke

W niedzielę, dnia 10 października
od godz. 4 po poł.

NADZWYCZ. KONCERT

Kwartetu braci Jakubowskich.

Wstęp wolny. Wstęp wolny.

B. Radke
właśc. cukierni.

Wyborne napoje i ciastka.

RESTAURACJA LEŚNA
Krause—Wilhelminka
w niedzielę

od godz. 3,30 po poł.

Koncert Jablecznik — bita śmietana

Biuro Ludowe
Gimnazjalna 2

udziela porady w sprawach
sądowych, mieszkaniowych,
podatkowych paszportowych
i t. d., załatwia reklamacje,
wszelkie wnioski do władz,
zastępuje strony w urzędach,
udziela informacji i wywia-
dów także poza miejscowych
przeprowadza tłumaczenia i
odpisy na maszynie, śledzą
wierzycielności tak w kraju
jak i z zagranicy i t. d.

K. Babicz

były urzędnik skarbowy z r. 1903

KINO NOWOŚCI

W sobotę i niedzielę dnia 9 i 10 paźdź.
o godz. 8.15 o godz. 6 i 8.15
Przecudny, porywający dramat serc kocha-
jących w 6 wielkich aktach p. t.

Złodziej miłości

W roli głównej: najgłośniejszy artysta
RUDOLF VALENTINO, który zmarł w nie
dawnym czasie I głośna SWANSON GLORJA
NADPROGRAM:

Wybór Prezydenta Rzeczypospolitej w r. 1926
Wybór marsz. Piłsudskiego przez Zgroma-
dzenie Narodowe. Manifestacja po wyborze
Rezygnacja marsz. Piłsudskiego. Wybór inż
Mościckiego. Zaprzysiężenie elekta. Defilada
po akcie zaprzysiężenia prezydenta
Mościckiego.

W wtorek i środę dnia 12 i 13 o godz. 6 i 8-15
PAT i PATACHON
jako Policjanci,
przedstawienie dla młodzieży w środę o godz. 4.

Młyn parowy Pawłowo

powiat Chojnice

wł S. Gelb

po przeprowadzonych reparacjach
jest całkowicie

uruchomiony

Zakup i przemiał zboża

po najdogodniejszych warunkach można
uskutecznić na młynie w Pawłowie.

Skóry surowe, brudną wełnę

skórki i to:

tchórze, lisy, kuny, wydry,
zające, króliki i włosy końskie
kupuje po najwyższych cenach dziennych

Maks Nasch

Tuchola, tel. 86.

W środy i soboty jestem w Chojnicach
u kupca p. Natha, ulica Człuchowska.

W niedzielę, dnia 10. bm.

wielka wystawa

żurnali jesiennych
i zimowych

Księgarnia Dz. Pomorskiego

Licytacja.

Celem pokrycia należności skarbowych odbędzie
się sprzedaż licytacyjna najwięcej dającym za gotówkę
w Osowie, w piątek dnia 8. X br. o godz. 10
przed poł. przed sołectwem; zbiór dwóch morg. kartofli
w Brusach, w poniedziałek dnia 11. X. br. o
godz. 12 w poł. przed sołectwem: skład desek
w Czersku, w piątek dnia 15. X. br. o godz. 11
przed poł. w sali p. Raczkowskiego: kanapa, biurko,
krzesła, książki i wódka, proszek do prania, mydło itp
w Chojnicach w sobotę dnia 16. X. br. o godz
11 w lokalu p. Jazdzewskiego pl. Jerzego nr. 5 lustra,
kanapy, bufet, szafy, lustra z komodą, biurko, stoły, wino,
wódka, obrazy, ubranie męskie, trzewiki, materace, pa
rowniki, śrótownik, maszyna do przebierania kartofli,
wirówki, sztucer, wóz wyjazdowy, pułdo do wozu wyjaz
dowego i 3000 cegły palonej.

O tem zawiadomila sekwestator przy Urzędzie skar
bowym podatków i opłat skarbowych w Chojnicach.
Chojnice, dnia 30 września 1926 r. 2263

BANK POWIATOWY CHOJNICE.

Instytucja Bankowa Prawa Publicznego
z odpowiedzialnością powiatu

ODDZIAŁ CZERSK

telefon 87. telefon 87.
Zyrokonto w Banku Polskim P. K. O. Poznań
w Starogardzie nr. 200.841

Wykonuje przekazy krajowe i zagra-
niczne oraz załatwia wszelkie interesy
bankowe.

Zakup i sprzedaż walut zagranicznych.
ZASTĘPSTWO BANKU POLSKIEGO

Meble na raty.

Kompl. sypialnie, kuchnie,
jako też pojedyncze meble,
szafy, szafonierki, szafy ku-
chenne, łóżka, stoły, krzesła,
kanapy, fotele, leżanki, ma-
terace, biurka, lustra
poleca

Oswald Pawłowicz

skład mebli Młyńska 17. 2326

Odzynyki opałowe

sprzedaje 223g

M. Krenski, tartak Rytel.

Każda pani

kocha delikatną, czystą twarz,
róż wy młody wygląd i podpada-
jąco piękna cerę To osiągnie
się tylko przez używanie mydła
lilowo mlecznego
„Ergasta”.

Do nabycia w Brusach
Maks. Wenda, drogerja.
A. Kiedrowski, Skład Kolon.
Jan Pański, Skład kolonjalny

w Chojnicach
Kazimierz Zak, Drogerja.

Młoda, uczciwa i rzetelna

osoba

znająca gotowanie, szyćce,
pranie i prasowanie z do-
brymi świadectwami poszu-
kuje posady zaraz lub od
1 listopada.

Zgłoszenia przyjmuje
B. Ratkowska
Wętfie, poczta Lniano
pow. Swiecie, Pom. 2328

OSZCZĘDNOŚĆ jest podstawą dobrobytu.

Oszczędności
od 1 złotego począwszy
przyjmujemy i oprocentujemy korzystnie.

Otwieramy rachunki bieżące i czekowe.

Za zobowiązanie Powiatowej Kasy Oszczędności
odpowiada powiat Chojnicki całym swoim ma-
jątkiem i całą siłą podatkową.

Powiatowa Kasa Oszczędności Chojnice (Starostwo)

Popularnie pewna instytucja pod gwarancją
Tel. 16. powiatu Chojnickiego. Tel. 16.
Oszczędność i praca ludzi wzbogaca.

Podkowy

typu poznańsko-po-
morskiego z najlepsze-
go żelaza kutego
wyrabia

Polska Fabryka

Podków OSTOJA.

Ceny konkurencyjne.

Główny skład w firmie:

Dom Handl.

Przemysłowy

BRALICH

sp. z o. o.

składy żelaza i blachy.

Toruń-Mokre,

Kościuszki 43. Tel. 540.

Od 1 listopada potrzebna
na wieś

gospodyni

z dobrymi świadectwami.

Majętność Krojanty

2287 pow. Chojnice.

Przetarg prywatny

Dnia 14 października r. b.
będę sprzedawał najwięcej
dającym za gotówkę lub
na krótki czas na weksel
na mej oborze o godzinie
9 przed południem
1 młockaranie, 1 sieczkarnię
1 wagę dec. 30 kg. i
nowy kultywator (5 cynk),
1 plug, 1 radio jednocenne.
1 bronę z drzewa, 1 wóz
roboczy, 1 poszorki wyjaz-
dowe, 2 poszorki robocze,
1 koc futrzany, 1 cielną
młodą krowę i inne
rzeczy należące się dla go-
spodarzy. 2382

F. Renk, Dziemiany
pow. kościerski (Pomorze).

TAPETY

ładne i tanie od 85 gr. rolka

oraz

zeszyty szkolne 2.72

poleca
Drogerja Zak

obok Magistratu.

Lustrzany połysk

Urbin